

ชื่อวิทยานิพนธ์ การผลิตและการลงทุนผลิตลำไยของเกษตรกรในจังหวัดนครราชสีมา
ผู้วิจัย นายรักเกียรติ ขอบเกื้อ ปรินญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.สมจิต โยระคง (2) รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สีสังข์
ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1)สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร (2)ความรู้พื้นฐานของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตลำไย(3)สภาพการผลิตลำไยของเกษตรกร(4)สภาพการลงทุนผลิตลำไยของเกษตรกร (5)ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรและการทดสอบสมมติฐานการวิจัยเกี่ยวกับสภาพทางสังคม ได้แก่ อายุ และประสบการณ์ในการปลูกลำไย สภาพเศรษฐกิจ ได้แก่ จำนวนแรงงานในครอบครัว พื้นที่ปลูกลำไย มีความสัมพันธ์ต่อการผลิตและลงทุนผลิตลำไยของเกษตรกรในจังหวัดนครราชสีมา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ เกษตรกรผู้ผลิตลำไยในจังหวัดนครราชสีมา ในอำเภอปากช่อง สีคิ้ว ครบุรี เสิงสางและอำเภอรังน้ำเขียว จำนวน 71 คน สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ และเก็บข้อมูลจากเกษตรกรที่ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดอันดับและหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยวิเคราะห์การถดถอยพหุ

ผลการวิจัยพบว่า (1) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชายจบการศึกษาระดับประถมศึกษา สถานภาพสมรสเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร อายุเฉลี่ย 54.50 ปี มีประสบการณ์การปลูกลำไยเฉลี่ย 8.69 ปี และมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4.15 คน มีพื้นที่ปลูกลำไยเฉลี่ย 6.71 ไร่ มีที่ดินปลูกลำไยเป็นของตนเอง เอกสารสิทธิ์พื้นที่ปลูกลำไยเป็น สปก. 4-01 อาชีพหลักประกอบอาชีพเกษตรกรรวม จำนวนแรงงานในครอบครัวเฉลี่ย 2.95 คน รายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ย 205,246.47 บาท รายได้จากการขายลำไยเฉลี่ย 81,004.54 บาท รายได้จากการขายผลผลิตการเกษตรอื่น ๆ เฉลี่ย 198,568.51 บาท รายได้ของครอบครัวจากนอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 122,522.08 บาท รายจ่ายในครอบครัวเฉลี่ย 136,287.53 บาท เกษตรกรมีการกู้เงิน และส่วนมากกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2) ในภาพรวมเกษตรกรตอบถูก ร้อยละ 78.61 ถือว่ามีความรู้ปานกลาง(3) ส่วนใหญ่ลักษณะสภาพพื้นที่ปลูกลำไยเป็นพื้นราบ เป็นดินร่วน ปลูกพันธุ์อีดอ อายุลำไยเฉลี่ย 9.43 ปี ให้ผลผลิตแล้วเฉลี่ย 6.03 ปี แหล่งน้ำที่ใช้เป็นของตนเอง วิธีการให้น้ำเป็นแบบฝอยเหนือดิน มีการตัดแต่งกิ่งปีละ 1 ครั้ง ใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยขี้ไก่ และปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 มีการให้น้ำลำไย เฉลี่ย 13.20 ครั้งต่อฤดูกาลผลิต เกษตรกรขายลำไยที่ตลาดหมู่บ้าน โดยการขายเอง และไม่มีการคัดเกรด (4) การลงทุนผลิตลำไยของเกษตรกรเฉลี่ยต่อ 1 ไร่ พบว่า ลงทุนการผลิตเฉลี่ย 3,382.25 บาท ขายลำไยได้เฉลี่ย 10,231.20 บาท และมีกำไรสุทธิเฉลี่ย 7,042.13 บาทต่อไร่ (5) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีปัญหา มากที่สุดเกี่ยวกับแรงงานซึ่งหายากและมีค่าจ้างที่แพงและ ปัจจัยการผลิตมีราคาแพง ราคาขายผลผลิตต่ำ โดยมีข้อเสนอว่า มีเครื่องมือทดแทนแรงงานคน มีการควบคุมราคาปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลง จัดงบประมาณสนับสนุนกองทุนหมุนเวียนการซื้อปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลง ราคาขายผลผลิตอยากให้เกษตรกรกำหนดราคาได้เอง รัฐบาลกำหนดราคา 15 - 20 บาทต่อกิโลกรัม ให้มีโครงการประกันราคา

คำสำคัญ การผลิตลำไย การลงทุนผลิตลำไย จังหวัดนครราชสีมา

Thesis title: Longan Production and Investment by Farmers in Nakhon Ratchasima Province
Researcher: Mr. Rukkiat Chobkua; **Degree:** Master of Agriculture (Agricultural Extension);
Thesis advisors: (1) Dr.Somchit Yotakhong, Associate Professor; (2) Dr.Sunan Seesang, Associate Professor;
Academic year: 2007

ABSTRACT

The objectives of this study were to study (1) social and economic fundamental status of farmers in Nakhon Ratchasima Province; (2) their fundamental knowledge of Longan production; (3) their Longan production status; (4) their Longan investment status; (5) their problems and suggestions on Longan production and investment; and hypothesis testing of their social status-age and their experience in Longan production, and their economic status-quantity of members in their family who worked in the plantation, area of their plantation, if they had relationship with their Longan production and investment in Nakhon Ratchasima Province.

The sample in this study were 71 farmers who had produced Longan in Pakchong, Sikhew, Khornburi, Serng-sang, and Wang-numkhiaw Districts, Nakhon Ratchasima Province. The instrument used in this study was an interview form. The data were collected from the studied farmers. The statistical methodology used to analyze the data were percentage, maximum value, minimum value, mean, standard deviation, range, and finding the inter-relationship with the variables by using the Multiple-Regression Analysis.

The findings in this study were as follows: (1) Most of the farmers were male, married, and educated at primary level. They were a member of a farmer institution. Their average age was 54.50 years. Their average duration of their experience in Longan production was 8.69 years. The average quantity of members of their family was 4.15 persons. The average area of their Longan plantation was 6.17 Rai. It was their own area, and they had legal right to occupy the area with an occupying document of ... 4-01. Their main occupation was farmer. The average quantity of members of their family who worked in the plantation was 2.95 persons. Their average income obtaining from agricultural section was 205,246.47 Baht. Their average income obtaining from selling Longan was 81,004.54 Baht. Their average income obtaining from selling other agricultural production was 198,568.51 Baht. Their average income obtaining from non-agricultural section was 122,522.08 Baht. Their average expenditure of their family was 136,287.53 Baht. They took out a loan mostly from the Bank for Agriculture and Cooperation; (2) 78.61 percent of them could answer questions being asked correctly, it meant that they had moderate knowledge of Longan production; (3) most of their Longan plantation area was a plain with loose soil. Their Longan was in E-Dor Tribe. The average age of their Longan trees was 9.43 years. The average duration of their production life was 6.03 years. They had their own source of water supply. The water was sprinkled over the soil. The branches of the Longan trees were trimmed once a year. Manure and chemical fertilizer with chemical formula 15-15-15 were supplied to the plantation. The average frequency of supplying water to the Longan trees was 13.20 times per a production season. They, themselves, sold their production at their village markets without selecting their grade; (4) Their average Longan investment per Rai was 3,382.25 Baht. The average income obtaining from selling Longan was 10,231.20 Baht. Their average net profit per Rai was 7,042.13 Baht; and (5) for problems and suggestions on Longan production and investment, it was found that most farmers had problems mostly on labors who were hard to find and rather expensive to hire. Their production factors cost high, while their selling price was rather low. They suggested that machines/equipment should be substituted for labors. The selling price of chemical fertilizer and pesticide should be controlled. There should have been budget to support their circular fund used for purchasing chemical fertilizer and pesticide. Farmers should determine the selling price for their production themselves. The selling price determined at that time by the government was 15-20 Baht/kg. And there should have been a selling price guarantee project as well.

Keywords: Longan Production, Longan Investment, Nakhon Ratchasima Province